

“Tibbiyotning zamonaviy muammolari va ularning innovatsion yechimlari”

ONLAYN ILMIY KONFERENSIYA

27.12.2025

BUYRAK RAKIDA PERITUMOROZ SOHALARINING IMMUNOGISTOKIMYOVIY TAHLIL NATIJALARI

Ataxonov Murod Matyaqubovich

Urganch davlat tibbiyot instituti, O'zbekiston

muradatahonov@yandex.ru

Mavzuning dolzarbligi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti va xalqaro saraton tadqiqotlari agentligi (IARC) ekspertlarining baholashiga ko'ra, dunyo bo'yicha yiliga 500 mingdan ortiq yangi buyrak saratoni holatlari aniqlanadi. 2020-yilda buyrak saratoni dunyodagi eng ko'p tashxis qo'yilgan saraton kasalliklari orasida 16-o'rinni egalladi, bu barcha saraton tashxislarining taxminan 2,2% ni tashkil qiladi. Bundan tashqari, buyrak saratoni o'smalar bilan bog'liq barcha o'limlarning 1,8% ga sababchi bo'lib, undan 5 yillik tirik qolish darajasi 12% bo'lganligi sababli eng xavfli urologik o'smalardan biriga aylandi.

Material va usullar. Tadqiqot uchun O'zbekiston Respublikasi onkologiya ilmiy amaliy markazining Xorazm va Nukus filiallarida 2021-2023 yillarda jarrohlik amaliyoti o'tagan 126 nafar bemordan, 63 nafari tanlab olindi, immunogistokimyoviy tekshiruv o'tkazish uchun 20 ta buyrak saratoni bilan jarrohlik amaliyoti bajarilgan bemorlarning mikropreparatlari qayta ko'rildi va peritumorozi sohalari immunogistokimyoviy jihatdan qayta o'rganildi. Bemorlarning o'rtacha yoshi $57,8 \pm 0,6$ (min. 27; max. 77;). O'smalarning o'rtacha o'lchamlari $4,8 \pm 0,1$ sm. (min. – 1,2 sm; max - 14 sm.). Immunogistoximik tekshiruv usuli Ki_{67} , P_{53} , CD_{34} antigenlari oraqali o'rganildi. Olingan materialning morfologik xarakteristikasi makroskopik va mikroskopik pog'onalarda amalga oshirildi, bunda o'smalarning o'lchamlari, o'smalarning atrof-to'qimalarga, limfa tugunlariga metastazlanish (MTS) holati, qon tomirlarining holati, o'smalarning kosacha va jomchalarga, paranefral kletchatkaga o'sib kirish holatlari alohida e'tiborga olindi.

Tadqiqot natijalari. Ki_{67} - o'simta hujayralari proliferativ faolligi belgisi bo'lib foiz sifatida baholandi. Natijalar engil, o'rta va og'ir darajali pozitiv reaksiya natijalari orqali baholandi. 20 nafar bemorning 12 (60 %) tasida o'rta darajali pozitiv reaksiya 8 (40 %) past darajali pozitiv reaksiya kuzatildi. Yuqori pozitiv reaksiya aniqlanmadi. Mikroskopik ko'rinishi bo'yicha: buyrak hujayralari polimorfizmga ega, giperxrom yadro va patologik mitozlardan tashkil topgan, peritumorozi zonada angiomatoz, skleroz qon tomirlar atrofida

limfositlar infiltratsiyaga ega o'simta hujayralaridan tashkil topgan bo'lib peritumoroz zonada o'sma hujayralari to'q jigarrang ranga bo'yalgan. P₅₃ - reagenti orqali 20 nafar bemorlarning 15 (75 %) da negativ reaksiya va 5 (25%) bemorda past pozitiv reaksiya kuzatildi. O'rta va yuqori pozitiv reaksiya jarayoni kuzatilmadi. Mikroskopik ko'rinishi bo'yicha: buyrak hujayralari polimorfizga ega, giperxrom yadro va patologik mitozlardan tashkil topgan, peritumoroz zonada angiomatoz, oz miqdorda polimorfizimga uchragan o'sma hujayralari, qon tomirlar, skleroz atrofiya infiltratsiyaga uchragan limfositlardan tashkil topgan bo'lib peritumoroz zonada o'sma hujayralari past darajada to'q jigarrang ranga bo'yalgan. CD₃₄ reagentini o'smani qon tomirlarga boyligini o'rganish va metastazlanish xususiyatiga bog'liqligi orqali baholandi. Olingan natijalar negativ va pozitiv reaksiya natijalari orqali baholandi. 20 ta bemorlarning barchasida 100% pozitiv reaksiya kuzatildi. Mikroskop ostida ko'rilgandla bir ko'ruv maydonida o'sma va uning peritumoroz zonasida xam 20-30 tacha har xil o'lchamdagi qon tomirlar zichligi aniqlandi. Buyrak saratonida qon tomirlar zichligi ko'pligi bu o'smani atrof to'qimaga infiltratsiyasi yuqoriligi va qo'shni organlarga tarqalish (MTS) berish darajasi yuqoriligidan dalolat beradi. Negativ reaksiya holatlari kuzatilmadi.

Xulosa. Buyrak saratoni bilan og'rigan bemorlarda immunitet tizimining miqdoriy ko'rsatkichlarini o'rganish shuni ko'rsatdiki, o'simta to'qimasida T - limfositlar yordamchi induktorlar sezilarli darajada yuqori bo'lib, bu yuqori immunoregulyasion holat ekanligi ko'rsatdi. Bunday holda, rezektsiya chizig'i kamida 1-2 sm bo'lgan bemorlarda va peritumoral zonaga nisbatan T-limfositlar va B-limfositlar sonining yuqori ko'rsatgichni tashkil qildi. Buyrak saratoni morfologik, immunogistokimyoviy va immunologik mezonlarni baholash ularning o'zaro bog'liqligini ko'rsatdi. Chunki immunokompetent hujayralar faolligining o'zgarishi, hujayralar orasida xavfli o'smalarning o'sishida immunologik himoyani ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

IntellectPro
RESEARCH &
SCHOLAR HUB

Google
Scholar

OpenAIRE

zenodo

SERTIFIKAT

**“TIBBIYOTNING ZAMONAVIY MUAMMOLARI VA ULARNING
INNOVATSION YECHIMLARI”**

onlayn ilmiy konferensiyada

ATAXONOV MUROD MATYAQUBOVICH

*“Buyrak rakida peritumoroz sohalarining immunogistokimyoviy
tahlil natijalari”*

mavzusidagi ilmiy ishi bilan faol ishtiroki uchun taqdirlandi

2025-YIL 27-DEKABR

